

CLIMA EMPRESARIAL (XXV)

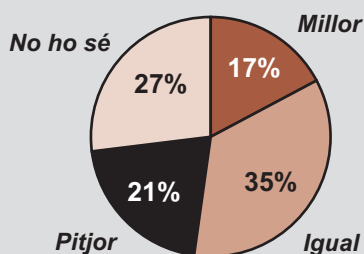
EL SECTOR TURÍSTIC I EL CANVI DE GOVERN

En primer lloc, cal avançar que a l'hora de desenvolupar el treball de camp d'aquesta enquesta sobre clima empresarial encara no s'havia constituït el nou Govern de les Illes Balears, però que hi hauria un nou color polític era quelcom ja assumit per tothom. Per aquest motiu, a més de la clàssica i necessària anàlisi sobre les perspectives que tenen els empresaris del sector econòmic més important de la nostra comunitat, hem considerat d'interès afegir algunes preguntes sobre com poden afectar al turisme els canvis institucionals i sobre els reptes i demandes que tenen aquests empresaris per tal de millorar el nostre producte turístic. Finalment, a la darrera pàgina hi trobareu una referència al treball dins el sector turístic (creació de llocs de feina, estabilitat laboral) i el llistat amb les ocupacions més demanades a Balears.

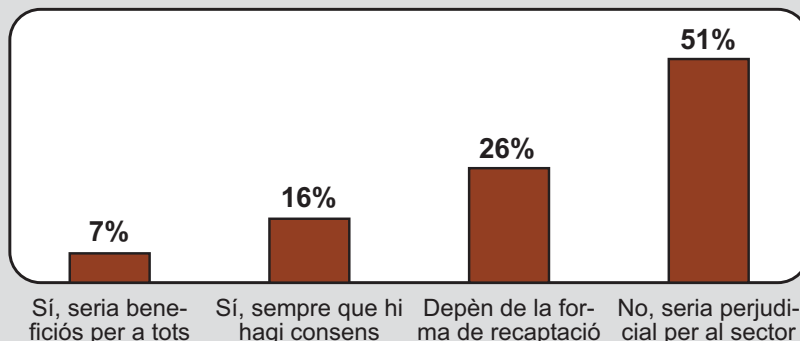
L'EMPRESARIAT ILLENC I EL CANVI INSTITUCIONAL

TAULA 1

En comparació amb l'anterior, creu que la gestió del nou govern en matèria turística serà...

Creieu que s'ha d'aplicar un nou impost turístic, com figura en l'acord de governabilitat?

Font: Baròmetres Gadeso - Juny 2015

Abans de res, i com solem sempre recordar, cal especificar que el sector turístic no es redueix únicament als grans empresaris hotelers i que moltes de les dades oferides en aquest Quadern són mitjanes que poden amagar les discrepàncies existents entre diferents subsectors envers determinades qüestions.

Aclarit això, una majoria de l'empresariat del sector opina que no hi haurà modificacions substancials en la gestió del nou Govern de les Illes Balears en matèria turística, mentre que un 27% s'instal·la en la incertesa de no saber què pot passar amb l'executiu que s'ha constituït aquesta setmana. El percentatge d'optimistes (un 17%) és significativament inferior als que veuen la nova situació amb preocupació.

També hem volgut demanar per una de les mesures que més polèmica va suscitar durant les negociacions per assolir el pacte de governabilitat: la introducció d'un impost, similar a la famosa ecotaxa, que gravi les estades turístiques.

Com es pot veure a la taula superior, més de la meitat de l'empresariat il·lenc es mostra contrari a la seva aplicació, doncs afirma que restaria competitivitat i seria perjudicial. Per part seva, un 26% basa la seva opinió en la manera com es concreti la seva recaptació.

Entre els que s'hi mostren a favor, una majoria assenyala que el consens és una condició sine qua non per introduir el nou impost, mentre que un percentatge gairebé residual destaca els beneficis que comportaria.

QUADERNS GADESO SOBRE EL TURISME. ANY 2015

- Opinió empresaris (pre-temporada). Juliol 2015
- L'opinió dels turistes (Menorca, Eivissa i Formentera). Agost 2015
- Opinió ciutadana sobre el turisme. Juliol 2015
- Anàlisi zona turística (Cala Millor). Agost 2015
- L'opinió dels turistes (Mallorca). Agost 2015
- Opinió dels empresaris turístics (post-temporada). Octubre 2015

Podreu accedir de manera gratuïta a tots aquests Quaderns Gadeso a www.gadeso.org

REPTES I DEMANDES

La necessitat de rompre amb l'estacionalitat i de ser competitius dins el mercat internacional sempre han estat les principals problemàtiques del sector, però l'estacionalitat no tan sols ha esdevingut crònica, sinó que s'ha anat agreujant cada cop més, llastant òbviament la competitivitat. Una competitivitat que lògicament està relacionada amb els costos empresarials i també, segons els empresaris, amb la seguretat jurídica per garantir i afavorir les inversions.

ELS TRES GRANS REPTES DEL TURISME ILLENC SEGONS L'EMPRESARIAT DEL SECTOR

DESESTACIONALITZACIÓ

Cercar nous segments i nous mercats i altres tipus de turisme complementaris al sol i platja que puguin atreure visitants fora de la temporada alta

Incrementar i millorar la connectivitat amb els mercats emissors, sobretot en temporada mitjana i baixa i en especial a l'illa de Menorca

COMPETITIVITAT

Racionalitzar els costos fixos de les empreses

Aplicar baixades d'impostos, reduir de taxes municipals i incrementar els incentius i les desgravacions

Evitar l'aplicació d'un impost a les estades turístiques (ecotaxa)

SEGURETAT JURÍDICA

Garantir i afavorir les inversions (nous negocis, rehabilitacions...)

Evitar les contínues modificacions de la normativa turística i urbanística

Participar en la presa de decisions que afectin el sector

TAULA 2. Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2015

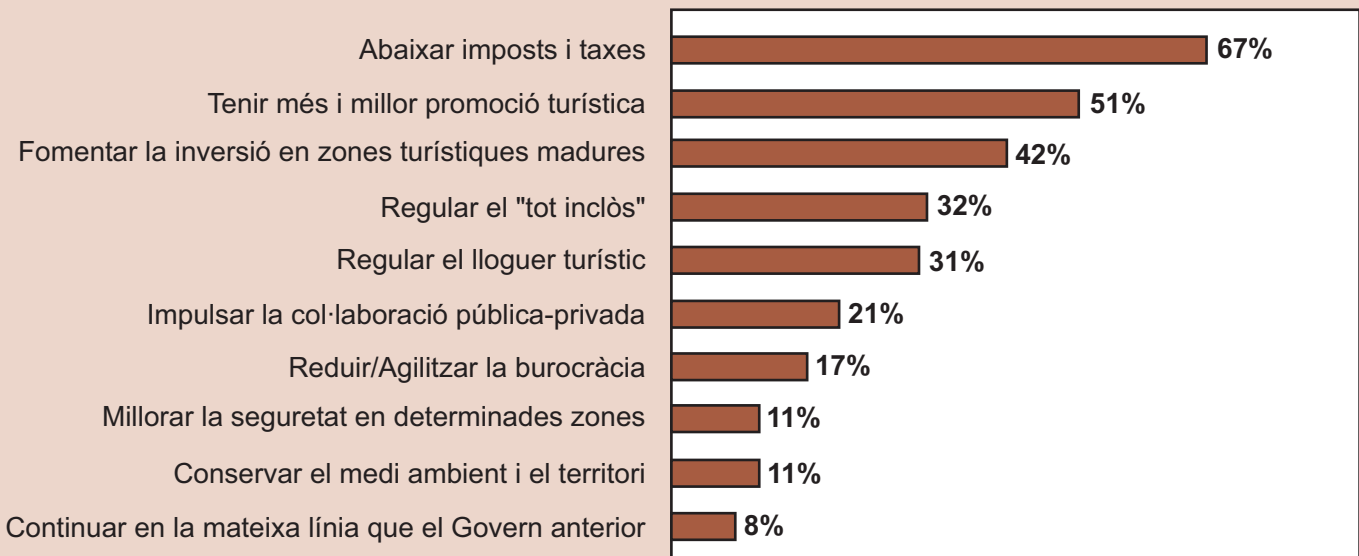
Com dèiem, tres són els grans reptes que la immensa majoria dels empresaris destaquen de cara a la legislatura que ara comença (encara que no sigui, ni molt menys, nous). En primer lloc, la cloquejada i mai assolida desestacionalització, que suposa la necessitat de cercar nous tipus de turisme més enllà del sol i platja (sense abandonar-lo, per descomptat) que pugui atreure altres segments del mercat. Aquí, la connectivitat també juga un paper clau, doncs encara que existeixi el producte els clients han de poder venir a comprar-lo. En segon lloc, i molt relacionat, se situa la competitivitat, que els empresaris vinculen als elevats costos fixos i a una demanada baixada d'impostos i taxes (la majoria, com hem vist, rebutja l'ecotaxa), juntament amb desgravacions i incentius per part de l'administració. En la tercera posició d'aquest pòdium hi trobam la seguretat jurídica, necessària segons l'empresariat per atreure i garantir les inversions.

A partir d'aquí, quine són les principals demandes que fan els empresaris al nou executiu balear en matèria de turisme? Com es pot veure a la taula inferior, i com ja s'ha dit, es reclama una baixada d'impostos i taxes per millorar la competitivitat. Després, un 51% aposta per augmentar i millorar la promoció turística per atreure més visitants, seguits dels que creuen que és necessari incrementar la inversió en zones turístiques madures.

Després apareixen dues reclamacions que han aparegut amb major o menor intensitat als mitjans, com són les regulacions del "tot inclòs" i del lloguer turístic (situacions que s'han incrementat en els darrers anys a les illes). Amb percentatges inferiors se situen altres demandes com impulsar la col·laboració pública-privada, reduir la burocràcia o millorar la seguretat. El medi ambient, com es pot comprovar, no figura entre les principals preocupacions.

DEMANDES AL NOU GOVERN DE LES ILLES BALEARS

TAULA 3

Respostes múltiples (màxim 3)

Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2015

LES PERSPECTIVES EMPRESARIALS

En els darrers anys s'està observant un major optimisme entre l'empresariat turístic, tendència que es veu reflectida en els números de Quaderns Gadeso sobre la temàtica. No obstant, el canvi del model "clàssic" en la contractació (quan els empresaris turístics sabien amb força antelació quina seria la seva demanda real) i, sobretot, el context de crisi econòmica continuen generant molta incertesa dins el sector. A més, les sensiblement millors xifres d'enguany respecte de la temporada passada, continuen basant-se principalment en el nombre de visitants i no tant en la rendibilitat assolida.

EXPECTATIVES EMPRESARIALS. TEMPORADA ALTA 2015 (comparació amb 2014)

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	ILLES BALEARS
Millor	22,4%	14,6%	29,0%	24,6%	22,4%
Igual	76,6%	83,3%	70,5%	74,9%	76,5%
Pitjor	1,0%	2,1%	0,5%	0,5%	1,1%
Índex sintètic	+21,4	+12,5	+28,5	+24,1	+21,3

TAULA 4

Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2015

La taula número 4 reflecteix les **expectatives** que tenen el conjunt d'empresaris turístics de cada una de les illes (i de Balears en general) per aquesta temporada que ara comença, sempre respecte l'any 2014 i considerant l'ocupació, la facturació i la rendibilitat. A tall de resum, un indicador sintètic reflecteix la diferència entre els "millors" (optimistes) i els "pitjors" (pessimistes).

Com es pot comprovar, una majoria de l'empresariat (**76,5%**) considera que la temporada que ara comença serà similar a la de l'any passat. Aquesta dada es pot interpretar des de dues vessants: una més optimista, doncs la temporada turística de l'any 2014 fou satisfactòria a nivell d'ocupació, i una de caire més negatiu, donada la manca de concordància entre visitants i rendibilitat, sobretot a l'oferta especialitzada.

Al conjunt de les empreses d'allotjament els resultats empresarials per a la temporada alta 2014 es perceben amb més optimisme que l'any passat. Així doncs, més del 30% dels empresaris d'allotjament de *Mallorca*, *Eivissa* i *Formentera* tenen unes perspectives positives per a la propera temporada, mentre que a *Menorca* aquest percentatge no supera el 20%.

Dues són les dades més destacables en referència a l'**oferta especialitzada** del sector turístic de Balears: la primera, que ha experimentat una lleugera millora respecte la investigació anterior. La segona, que aquesta oferta sempre se situa per darrera el sector de l'allotjament, doncs, per molt que millori l'ocupació, depèn fonamentalment de la despesa que realitzen els turistes i, en general, no compten amb reserves prèvies.

EXPECTATIVES EMPRESARIALS. ALLOTJAMENT I OFERTA ESPECIALITZADA

TAULA 5

		Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	ILLES BALEARS
Allotjament <i>Índex sintètic: +28,1</i>	Millor	30,7%	19,9%	33,5%	30,5%	29,1%
	Igual	68,3%	78,0%	66,0%	69,5%	69,9%
	Pitjor	1,0%	2,1%	0,5%	0,0%	1,0%
		Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	ILLES BALEARS
Oferta especialitzada <i>Índex sintètic: +14,8</i>	Millor	14,1%	9,5%	24,6%	18,8%	15,8%
	Igual	84,9%	88,5%	74,9%	80,2%	83,2%
	Pitjor	1,0%	2,0%	0,5%	1,0%	1,0%

Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2015

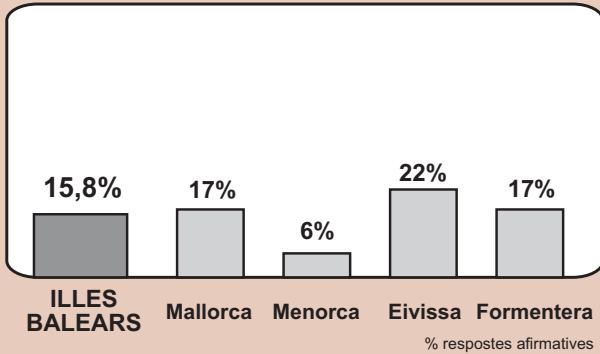
EL TREBALL, ASSIGNATURA PENDENT

Per definició, qualsevol activitat empresarial està orientada a l'obtenció de beneficis econòmics, però també és necessari que generi beneficis socials, és a dir, llocs de feina que garanteixin als que els ocupen una estabilitat i un salari per assolir uns mínims nivells de benestar.

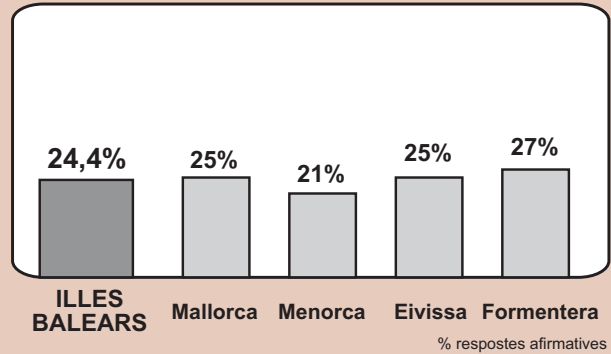
Malauradament, la temporalitat i la precarietat laborals van en augment a les Illes Balears (i amb més intensitat en el sector turístic), on ja fa estona que hem de parlar de la figura del "treballador pobre" (persones que tot i tenir una ocupació no s'escapen del risc de pobresa o exclusió social). A més, a una comunitat que quan té les seves "fàbriques" a ple rendiment suporta més de 50.000 persones en situació d'atur registrat no es pot parlar de recuperació ni de bon model.

TAULA 6

ES CREARAN NOUS LLOCS DE FEINA

HI HAURÀ ESTABILITAT LABORAL

Font: Baròmetres Gadeso - Juny 2015

La taula superior és una de les més significatives de tot el Quadern: tot i les bones perspectives d'ocupació turística i fins i tot d'increment de la facturació, l'empresariat turístic de les Balears considera majoritàriament que a la temporada alta 2014 **no es crearan nous llocs de feina** dins el conjunt de l'activitat turística. És molt rellevant que en una de les "millors temporades de la història" hi continuarà havent a les illes un volum tan important de persones aturades (i en massa ocasions sense cap perspectiva de trobar feina).

També és preocupant és que únicament un 20,2% dels empresaris creguin que podrem parlar d'**estabilitat laboral** en els llocs de feina ja existents. Darrere això hi ha la

incertesa a la que hem fet referència, però també situacions d'externalització de serveis. Això pot afectar de manera rellevant als denominats fixos discontinus i especialment a les persones que mantenen una activitat concretada bàsicament en els sis mesos (o menys) de la temporada alta turística.

Per últim, hem considerat d'interès incloure el llistat amb les professions més demandades dins el sector turístic (del total de les 25 que figuren en el document del SOIB). Com es pot comprovar, cap requereix formació especialitzada i amb molta probabilitat estaran vinculades a una contractació precària i temporal.

OCUPACIONS MÉS DEMANADES DINS EL SECTOR TURÍSTIC*

TAULA 7

1) Cambrers assalariats	10) Empleats d'agències de viatges
2) Personal de neteja	11) Compositors, músics i cantants
3) Venedors (botigues, magatzems)	12) Recepcionistes d'hotels
5) Ajudants de cuina	21) Auxiliars de vigilant de seguretat
6) Cuiners assalariats	22) Coreògrafs i ballarins
9) Monitors d'activitats recreatives	23) Vigilants de piscines i platges

* Entre les 25 més demandades globalment

Font: SOIB. Juny 2015

Amb el suport de

Ajuntament de Palma

Fundació GADESO: C/Ter nº14 1er. Palma de Mallorca - 07009
TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042. PÀGINA WEB: www.gadeso.org
E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org

Dipòsit legal: PM-436-2011

